

Notat

Anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland 2016



Dato 16.02.2017

Margit Ulmer

Tel. +45 7841 2040

Margit.Ulmer@stab.rm.dk

j.nr.1-31-72-143-14

Indledning

Regionsrådet forelægges hvert år en redegørelse for anvendelse af hospicepladser i Region Midtjylland. Redegørelse 2016 beskriver ligesom de tidligere år

Side 1

- antallet af pladser fordelt på hospice,
- aktivitet (antal henviste, antal afviste, antal indskrevne, belægningsprocent, patientflow pr. plads),
- indskrivningstid (indskrivningsdage i intervaller, gennemsnitlig indskrivningstid, median indskrivningstid),
- hospicebrugerens køns-, alders- og diagnoseprofil,
- hospicebrugere fordelt på bopælsregion og kommune,
- forbrug af hospicepladser i andre regioner,
- udskrivningsprofil for hospicebrugerne,
- udskrivningsprocent pr. hospice pr. år.

Der redegøres for udviklingen 2012-2016, således at det er muligt at følge udviklingen 5 år tilbage i tiden på de beskrevne områder.

Redegørelsen bygger på spørgeskemaer, som er udfyldt af de enkelte hospicer. Af hensyn til sammenligneligheden med de foregående år er der spurgt om de samme forhold, og redegørelsen for 2016 bygger videre på samme oplysninger.

Hospicer og hospicepladser i Region Midtjylland

Regionsrådet og det enkelte hospice aftaler vilkårene for drift af hospice i en driftsoverenskomst, herunder antallet af pladser på det enkelte hospice. Lovgivningsmæssigt er hospiceområdet fastlagt i sundhedslovens § 75, stk. 4, jf. lovbekendtgørelse nr. 913 af 13. juli 2010, og uddybet i Indenrigs- og Sundhedsministeriets bekendtgørelse nr. 846 af 26. juli 2006 om driftsoverenskomster mellem regionsråd og selvejende hospicer.

Region Midtjylland har indgået driftsoverenskomst med følgende 5 hospicer:

Hospice Søholm - 11 pladser,
Anker Fjord Hospice - 12 pladser,
Hospice Limfjord - 12 pladser,
Hospice Djursland - 15 pladser og
Gudenå Hospice - 9 pladser.

Region Midtjylland driver således 59 hospicepladser.

Aktiviteten på hospicer i Region Midtjylland

- Tabel 1. Antal henvisninger, afviste, indskrevne samt belægningsprocent for hospicer i Region Midtjylland, 2012-2016.

| År | Antal henvisninger | Antal afviste ¹ | Antal indskrevne | Belægningsprocent |
|------|--------------------|----------------------------|------------------|-------------------|
| 2016 | 1.916 | 144 | 970 | 86,0 - 92,1 |
| 2015 | 1861 | 139 | 918 | 76,0 - 92,3 |
| 2014 | 1604 | 158 | 821 | 88,0 - 93,0 |
| 2013 | 1500 | 99 | 815 | 88,0 - 92,80 |
| 2012 | 1404 | 78 | 767 | 88,0 - 92,6 |

Antallet af henvisninger til hospice er i perioden 2012-2016 steget årligt med omkring 100. Stigningen i antallet af henvisninger og etableringen af de ekstra 9 pladser på Gudenå Hospice i 2015 afspejler sig også ved, at der er sket en stigning i antallet af borgere, der får ophold på hospice i Region Midtjylland. I 2016 modtog hospicerne 1.916 henvisninger.

Opmærksomheden henledes på, at nogle patienter kan være henvist til mere end ét hospice på samme tid. En gennemgang af de 1.916 henvisninger viser, at der reelt er tale om ca. 1.400 personer, der har søgt om en hospiceplads.

Af de 1.916 henvisninger opnår 970 personer en hospiceplads i 2016. Det er stort set samme andel som de foregående år - altså omkring 50 pct. af henvisningerne munder ud i en hospiceplads. Det bemærkes, at antallet af henvisninger ikke svarer til det antal personer, der henvises, idet én person kan være henvist til mere end ét hospice.

Hospicerne har oplyst, at blandt de væsentligste årsager til, at nogle ikke opnåede den hospiceplads, de havde ønsket, er, at personen afgik ved døden inden mulighed for indlæggelse, personen blev i stedet behandlet af anden palliativ enhed eller havde ikke brug

¹ "Afviste" er personer, der ikke opfylder kriterierne for at komme på hospice.

for specialiseret palliativ indsats, personen var for dårlig til transport, personen modtog et andet specialiseret tilbud, personen fik plads på et andet hospice, personen foretrak en plads på et plejehjem i nærheden af deres bolig eller ønskede alligevel ikke ophold, idet de alligevel hellere ville være hjemme, evt. med støtte fra et palliativt team. Ansøgere, der ikke får plads på det hospice, som de havde ønsket, får således ofte et andet palliativt tilbud, hvis de har behov for det.

Belægningsprocenten.

Belægningsprocenten² på hospice ligger over den budgetmæssige forudsætning på 85 pct. Den gennemsnitlige belægningsprocent er i 2016 på 89,2 pct.

Belægningsprocenterne har ikke ændret sig markant i perioden 2012-2016, dog kan der ses mindre udsving fra år til år.

Opmærksomheden henledes på, at hospicernes beregning af belægningsprocenten ikke er den samme som den, der anvendes på hospitalerne. I hospicernes beregning indgår - i modsætning til hospitalernes - både udskrivningsdagen og også døgnet efter udskrivningsdagen, når patienten ikke udskrives i live jf. note 3 nedenfor. Hvis patienten ikke udskrives i live, kan der således være op til to dages forskel i opgørelsen af indlæggelsestid mellem henholdsvis hospice og hospital.

Tabel 2. Belægningsprocent for hvert hospice, 2012-2016

| Hospice | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|---------------------|------|------|------|-------|------|
| Hospice Søholm | 89,2 | 88,6 | 90,6 | 92,75 | 89,2 |
| Anker Fjord Hospice | 87,7 | 90,6 | 91,2 | 92,80 | 92,6 |
| Hospice Limfjord | 91,0 | 89,0 | 93,0 | 88,00 | 88,0 |
| Hospice Djursland | 92,1 | 92,3 | 88,3 | 89,00 | 91,5 |
| Gudenå Hospice | 86,0 | 76,0 | - | - | - |

Alle hospicer lever op til den budgetmæssige forudsætning om 13,9 indskrevne pr. plads (patientflowet). Fire hospicer ligger over denne forudsætning, mens et enkelt hospice rammer lige på.

Tabel 3. Patientflow pr. plads, 2012-2016

| Hospice | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|---------------------|------|------|------|------|------|
| Hospice Søholm | 14,4 | 13,1 | 14,0 | 13,9 | 14,5 |
| Anker Fjord Hospice | 17,8 | 19,0 | 17,6 | 17,2 | 18,0 |
| Hospice Limfjord | 18,7 | 18,9 | 17,8 | 19,2 | 17,1 |
| Hospice Djursland | 13,9 | 15,5 | 16,1 | 14,9 | 13,1 |
| Gudenå Hospice | 18,4 | 9,7 | - | - | - |

² Belægningsprocenten på hospice beregnes som det antal dage, personen er indlagt. Det vil sige fra og med indlæggelsesdagen og til og med udskrivningsdagen. Såfremt personen ikke udskrives i live tælles dagen efter dødsdagen også med som en indlæggelsesdag. Antallet af indlæggelsesdage opgøres således anderledes end på hospitalerne, som ikke tæller udskrivningsdagen og dagen efter dødsdagen med som indlæggelsesdag. Forskellen på de to opgørelsesmetoder kan således være op til to dage.

Hospicebrugernes indskrivningstid

De fleste hospicebrugere har et hospiceophold på op til 21 dage, jf. tabel 4 og 5. Et fåtal opholder sig mere end 56 dage på hospice.

Halvdelen af hospicebrugerne har haft en indskrivningstid mellem 11 og 14 dage.

Den gennemsnitlige indskrivningstid er for alle hospice faldet fra 2012-2016 – med enkelte udsving nogle af årene, jf. tabel 6. Gudenå Hospice ligger på linie med Hospice Limfjord med hensyn til gennemsnitlig indskrivningstid.

Tabel 4. Antal dage hospicebrugere har været indskrevet, 2012-2016

| År | 1-7 dage | 8-14 dage | 15-21 dage | 22-28 dage | 29-56 dage | Over 56 dage |
|------|----------|-----------|------------|------------|------------|--------------|
| 2016 | 256 | 227 | 134 | 93 | 134 | 54 |
| 2015 | 290 | 199 | 130 | 84 | 132 | 48 |
| 2014 | 263 | 168 | 125 | 96 | 131 | 37 |
| 2013 | 268 | 174 | 114 | 81 | 134 | 43 |
| 2012 | 246 | 188 | 90 | 73 | 110 | 60 |

Tabel 5. Median³ indskrivningstid i dage pr. hospice, 2012-2016

| Hospice | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|---------------------|------|------|------|------|------|
| Hospice Søholm | 12 | 15 | 13,5 | 12 | 12 |
| Anker Fjord Hospice | 11 | 13 | 15 | 13 | 12 |
| Hospice Limfjord | 13 | 12 | 15 | 12 | 12 |
| Hospice Djursland | 14 | 13 | 13 | 15 | 14 |
| Gudenå Hospice | 11 | 13 | - | - | - |

Tabel 6. Gennemsnitlig indskrivningstid i dage pr. hospice, 2012-2016

| Hospice | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|---------------------|------|------|------|------|------|
| Hospice Søholm | 19,7 | 22,4 | 21,9 | 22,7 | 21,4 |
| Anker Fjord Hospice | 16,0 | 16,1 | 18,6 | 19,8 | 18,8 |
| Hospice Limfjord | 17,8 | 17,0 | 20,5 | 16,7 | 18,8 |
| Hospice Djursland | 22,8 | 19,5 | 18,0 | 20,3 | 23,2 |
| Gudenå Hospice | 17,1 | 22 | - | - | - |

Profil af hospicebrugerne

Der indskrives stort set lige mange mænd og kvinder på hospice, jf. tabel 7, dog med et lille flertal af kvinder gennem alle årene, som i 2016 er lidt større end de foregående år.

³ Medianen angiver det antal dage, hvor 50 % af hospicebrugerne har været indskrevet på hospice.

Tabel 7. Hospicepatienternes kønsprofil, 2012-2016

| Køn | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|---------|------|------|------|------|------|
| Mænd | 434 | 432 | 400 | 395 | 373 |
| Kvinder | 536 | 486 | 421 | 420 | 394 |

Af tabel 8 ses, at de fleste hospicebrugerne er mellem 60 og 80 år. Relativt få yngre og ældre på 90 år og derover indskrives på hospice.

Tabel 8. Patienternes aldersprofil, 2012-2016

| | <40 år | 40-49 år | 50-59 år | 60-69 år | 70-79 år | 80-89 år | >90 år |
|------|--------|----------|----------|----------|----------|----------|--------|
| 2016 | 14 | 43 | 119 | 300 | 316 | 166 | 17 |
| 2015 | 21 | 28 | 109 | 294 | 314 | 142 | 10 |
| 2014 | 14 | 40 | 115 | 264 | 258 | 119 | 11 |
| 2013 | 15 | 27 | 114 | 252 | 237 | 154 | 16 |
| 2012 | 12 | 33 | 77 | 240 | 249 | 141 | 15 |

Kræft er fortsat den helt dominerende hoveddiagnose for hospicebrugere. Kræftpatienter udgør ca. 94 pct. af de indskrevne på hospice i 2016. Hoveddiagnosen for de øvrige indskrevne er fordelt på flere sygdomme, hvoraf især patienter med KOL (kronisk nedsat lungefunktion) og patienter med kredsløbssygdomme udgør den største andel. Antallet af patienter med KOL er i 2016 på 17, og antallet af patienter med kredsløbssygdomme er på 23.

Hospicebrugernes bopælskommune og -region.

Tabel 9 viser tydeligt, at hovedparten af de indskrevne på hospicer i Region Midtjylland har bopæl i regionen. I 2014 drejede det sig om 92,9 pct., i 2015 om 96,2 pct. og i 2016 om 94,7 pct.

Tabel 9. Indskrevne fordelt på bopælsregion, 2012-2016

| | Nordjylland | Midtjylland | Syddanmark | Sjælland | Hovedstaden | I alt |
|------|-------------|-------------|------------|----------|-------------|-------|
| 2016 | 36 | 919 | 12 | 1 | 2 | 970 |
| 2015 | 28 | 883 | 6 | 0 | 1 | 918 |
| 2014 | 41 | 763 | 13 | 3 | 1 | 821 |
| 2013 | 19 | 784 | 10 | 1 | 1 | 815 |
| 2012 | 35 | 718 | 10 | 0 | 4 | 767 |

Ser man på de indskrevne på de enkelte hospicer, tegner der sig et billede af, at de fleste indskrevne vælger hospice i nærheden af deres bopæl, jf. tabel 10. Således kom 129 ud af Hospice Søholms 158 hospicebrugere fra Aarhus Kommune. Hospice Søholm ligger i Stavtrup tæt ved Aarhus. På Hospice Djursland, som ligger ved Rønne, kom 190 af de indskrevne fra henholdsvis Aarhus Kommune, Syddjurs Kommune, Norddjurs Kommune, Randers Kommune samt Favrskov Kommune. Anker Fjord Hospice, som ligger i Hvide Sande, rekrutterer først og fremmest fra Ringkøbing-Skjern, Herning og Holstebro kommuner. Hospice Limfjord, som ligger i Skive, rekrutterer typisk fra Viborg, Silkeborg, Skive og Holstebro. Gudenå Hospice, som ligger i Brædstrup, modtager de fleste patienter fra Aarhus, Horsens og Silkeborg. Selv om Gudenå Hospice ligger tæt på grænsen til Region Syddanmark kommer kun 2 patienter fra denne region.

Indskrevne fordelt på bopælskommune, 2016

| Kommune | Hospice Søholm | Anker Fjord Hospice | Hospice Limfjord | Hospice Djursland | Gudenå Hospice |
|-------------------|----------------|---------------------|------------------|-------------------|----------------|
| Bogense | | | | | 1 |
| Brønderslev | | | 1 | | |
| Esbjerg | | 1 | | | 1 |
| Favrskov | 3 | 1 | 1 | 13 | 1 |
| Gribskov | | | | 1 | |
| Haderslev | | | | | 1 |
| Hedensted | | | 1 | | 9 |
| Herning | 1 | 51 | 6 | | |
| Holstebro | | 48 | 18 | | |
| Horsens | 3 | 2 | | 1 | 53 |
| Ikast-Brande | | 11 | 3 | | 8 |
| Jammerbugten | | | | 1 | |
| København | | 1 | 1 | | |
| Lemvig | | 7 | 1 | | |
| Mariagerfjord | | | 4 | 2 | |
| Morsø | | | 8 | | |
| Norddjurs | 1 | | | 27 | |
| Odder | 6 | | | | 8 |
| Randers | | | | 15 | |
| Ringkøbing-Skjern | | 70 | 2 | | |
| Samsø | 1 | | | 1 | |
| Silkeborg | 5 | 4 | 24 | 3 | 38 |
| Skanderborg | 5 | | | 1 | 15 |
| Skive | 1 | 1 | 45 | | |
| Struer | 1 | 10 | 9 | | |
| Syddjurs | | | | 41 | |
| Thisted | | | 13 | 1 | |
| Varde | | 5 | 1 | | |
| Vejle | 1 | | | | 1 |
| Vesthimmerland | | | 4 | | |
| Viborg | 1 | 2 | 81 | 2 | 2 |
| Aarhus | 129 | | 1 | 94 | 28 |
| I alt | 158 | 214 | 224 | 208 | 166 |

Hospiceforbrug i andre regioner.

Borgere fra Region Midtjylland havde i 2016 et forbrug på i alt 885 sengedøgn i andre regioner mod 1.055 i 2015. Udgifterne hertil er på 5,5 mio. kr., hvor udgiften i 2015 var på 6,3 mio. kr. Det er således tale om en lavere udgift i 2016 for Region Midtjyllands borgeres hospiceophold i andre regioner.

Tabel 11. Antal sengedage, borgere fra Region Midtjylland opholder sig på hospice i andre regioner i 2016 – fordelt på regioner.

| Region | Sengedage |
|---------------|------------------|
| Nordjylland | 0 |
| Syddanmark | 807 |
| Hovedstaden | 72 |
| Sjælland | 6 |
| I alt | 885 |

Det største forbrug af hospicepladser i andre regioner ligger i Region Syddanmark, hvor borgere fra Region Midtjylland i 2016 har brugt 807 ud af de udenregionale sengedøgn på Sct. Maria Hospice Center. I 2015 blev der brugt 896 sengedage på Sct. Maria Hospice Center.

Forbruget af udenregionale hospicepladser viser en stigning i perioden 2013-2015, mens der var tale om et fald fra 2012-2013. Stigningen fra 2014 – 2015 er markant mindre end stigningen fra 2013 til 2014. Fra 2015-2016 er der igen tale om et fald.

Tabel 12. Antal sengedage, borgere i Region Midtjylland opholder sig på hospice uden for regionen, 2011-2015

| 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| 885 | 1.055 | 902 | 520 | 1.388 |

Regionens indtægter fra udenregionale borgeres ophold på hospice i Region Midtjylland var i 2016 6,6 mio. kr.

Region Midtjylland har således i 2016 flere indtægter end udgifter vedrørende den udenregionale aktivitet. Dette kan især tilskrives ophold på Hospice Limfjord af borgere fra Region Nordjylland.

Udskrivning fra hospice

Tabel 13. Udskrivning fra hospice

| År | Død | Eget hjem | Plejehjem | Hospital |
|-------------|------------|------------------|------------------|-----------------|
| 2016 | 830 | 147 | 26 | 6 |
| 2015 | 760 | 110 | 17 | 3 |
| 2014 | 677 | 115 | 16 | 12 |
| 2013 | 672 | 88 | 21 | 20 |
| 2012 | 665 | 62 | 28 | 4 |

Størsteparten af hospicebrugerne dør, mens de er på hospice. I de tilfælde, hvor brugeren udskrives, sker det i langt de fleste tilfælde til eget hjem og i mindre omfang til plejehjem. Udskrivning til eget hjem er steget siden 2012, dog med et fald fra 2014 til 2015.

Tabel 13. Udskrivningsprocent pr. hospice pr. år

| Hospice | 2016 | 2015 | 2014 | 2013 | 2012 |
|----------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Hospice Søholm | 5,7% | 4,9 % | 7,9 % | 6,5 % | 10 % |
| Anker Fjord Hospice | 19,6 % | 22,8 % | 26,5 % | 28,7 % | 21 % |
| Hospice Limfjord | 19,6 % | 14,1 % | 17,3 % | 14,0 % | 12,4 % |
| Hospice Djursland | 7,7 % | 15,1 % | 12,4 % | 13,1 % | 7,6 % |
| Gudenå Hospice | 9,0 % | 4,6 % | - | - | - |

Udskrivningsprocenten omhandler den del af patienterne, der udskrives i live fra hospice til eget hjem, plejehjem, hospital eller andet. Det bemærkes, at de procentvise fald og stigninger dækker over meget få patienter, ligesom forskellene mellem hospice drejer sig om ganske få personer.

Udskrivningsprocenten varierer meget mellem hospice. Udskrivningsprocenten er relativt lav for Hospice Søholm, Hospice Djursland og for Gudenå Hospice, mens den for Anker Fjord Hospice og Hospice Limfjord ligger noget højere. Udskrivningsprocenten viser et markant fald fra 2015 til 2016 for Hospice Djursland og et mindre fald for Anker Fjord Hospice.

De foregående år har der været en tendens til en stigning i udskrivningsprocenten, hvor særligt Anker Fjord Hospice har ligget højt.